

Bidrag til samlenotat pkt. 8 for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19.-21. december 2006

Belarus

1. Resumé.

Rådet ventes at vedtage A-punkt om Kommissionens forslag om midlertidig tilbagetrækning af Belarus' adgang til EU's generelle toldpræferencer. Kommissionen mener således sammen med et kvalificeret flertal af medlemslandene, at tilbagetrækningen dels er en nødvendig følge af bestemmelserne i GSP-forordningen, dels at Belarus har haft tilstrækkelig tid til at efterleve 12 henstillinger fra ILO i 2004 om efterlevelse af to ILO-konventioner. Især Litauen og Polen har været fortalere for en blødere EU-tilgang og har argumenteret for, at GSP-suspensionen dels vil ramme befolkningen i Belarus i stedet for regimet, og dels at Belarus har vist imødekommenhed vedrørende efterlevelse af EU's krav og derfor bør have mere tid.

2. Baggrund.

Kommissionen har i forslag af 30. november lagt op til midlertidig tilbagetrækning af Belarus' adgang til EU's generelle toldpræferencer (GSP-præferencer). Forslaget begrundes med Belarus' manglende efterlevelse af to ILO konventioner (konvention nr. 87 om bl.a. foreningsfrihed samt nr. 98 om bl.a. retten til at organisere sig).

Ved udgangen af 2003 besluttede Kommissionen på initiativ af internationale fagforeninger at iværksætte en undersøgelse af påståede overtrædelser af organisationsfriheden og retten til kollektive forhandlinger i Belarus. Kommissionen undersøgte de institutionelle rammer, arbejdsmarkedets struktur m.v. og konkluderede, at Belarus lægger hindringer i vejen for bl.a. retten til frit at etablere fagforeninger, retten til at organisere sig og fagforeningers ret til at opnå retlig status.

Sideløbende med Kommissionens undersøgelse nedsatte ILO en undersøgelseskommission, som i sin rapport fra juli 2004 rettede 12 henstillinger, som den belarussiske regering skulle efterkomme før juni 2005 for at afhjælpe den mangelfulde anvendelse af de to ovennævnte ILO konventioner.

I overensstemmelse med bestemmelserne i EU's GSP-forordning besluttede Kommissionen på denne baggrund at overvåge situationen i Belarus i en periode på seks måneder, hvilket gav Belarus ekstra tid til at træffe de nødvendige foranstaltninger m.h.p. efterlevelse af ILO's 12 henstillinger. Belarus afgav imidlertid ikke de nødvendige tilsagn indenfor fristen (marts 2006) og har endnu ikke efterlevet de 12 ILO henstillinger. Rådet bør derfor efter proceduren i GSP-forordningens artikel 20 stk. 4 og 5 træffe afgørelse med kvalificeret flertal om Kommissionens forslag inden for en måned efter fremsættelsen.

3. Hjemmelsgrundlag.

Rådsforordning (EF) nr. 980/2005 af 27. juni 2005, særligt art. 20 stk. 4.

4. Nærhedsprincippet.

Overvejelser om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold.

Midlertidig tilbagetrækning af GSP-præferencer til Belarus sker i henhold til GSP-forordningens bestemmelser om, hvad der skal ske, hvis en præferencemodtager ikke efterlever principperne lagt til grund for tildeling af præferencerne. Formålet er således dels at efterleve EU's GSP-forordning, dels at fremme Belarus' efterlevelse af ovennævnte 12 ILO henstillinger.

Den midlertidige tilbagetrækning af GSP-præferencerne træder i kraft seks måneder efter vedtagelsen. Rådet kan med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen genindføre præferencerne.

6. Udtalelser.

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor.

Ikke relevant.

8. Forslaget's konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

I 2005 udgjorde Belarus' eksport til EU 3,3 mia. Euro, hvoraf 388 mio. Euro (11%) fandt sted under GSP-præferencer. Eksporten til EU udgjorde i 2005 36% af Belarus' samlede eksport. Dermed vedrører EU GSP ca. 4% af Belarus' samlede eksport (11% af 36%).

Danmarks import fra Belarus udgjorde i 2005 536,5 mio. kr., hvoraf 77% bestod af mineralske produkter omfattet af GSP-vilkår.

9. Høring.

Forslaget har været i høring i Handelspolitisk Specialudvalg, hvilket ikke gav anledning til kommentarer.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning.

Regeringen støtter Kommissionens forslag.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger.

På møde i GSP-arbejdsgruppen den 5. december stemte Litauen, Letland, Polen, Grækenland og Cypern imod Kommissionens forslag, Slovenien og Tjekkiet afstod. Formanden konstaterede dermed kvalificeret forslag for forslaget.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.